

פסוקי דזמרה: יראת שמים

Mishneh Torah, Foundations of the Torah 2:1-2

(1) It is a mitzvah to love and fear this glorious and awesome God, as [Deuteronomy 6:5] states: "And you shall love God, your Lord" and, as [Deuteronomy 6:13] states: "Fear God, your Lord."

What is the path [to attain] love and fear of Him? When a person contemplates His wondrous and great deeds and creations and appreciates His infinite wisdom that surpasses all comparison, he will immediately love, praise, and glorify [Him], yearning with tremendous desire to know [God's] great name, as David stated: "My soul thirsts for the Lord, for the living God" [Psalms 42:3].

(2) When he [continues] to reflect on these same matters, he will immediately recoil in awe and fear, appreciating how he is a tiny, lowly, and dark creature, standing with his flimsy, limited, wisdom before He who is of perfect knowledge, as David stated: "When I see Your heavens, the work of Your fingers... [I wonder] what is man that You should recall Him" [Psalms 8:4-5].

Based on these concepts, I will explain important principles regarding the deeds of the Master of the worlds to provide a foothold for a person of understanding to [develop] love for God, as our Sages said regarding love: "In this manner, you will recognize He who spoke and [thus,] brought the world into being.

משנה תורה, הלכות יסודי התורה ב'א'-ב'

(א) האל הנכבד והנורא הזה מצוה לאהבו וליראה אותו שנאמר (דברים ו-ה) "ואהבת את ה' אלהיך". ונאמר (דברים ו-יג) "את ה' אלהיך תירא":

(ב) והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו. בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפארו ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד (תהלים מב-ג) "צמאה נפשי לאלהים לאל ה'".

וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא ברירה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעושה לפני תמים דעות. כמו שאמר דוד כי (תהלים ח-ד) "ארצה שמך מעשי אצבעתיך" (תהלים ח-ה) "מה אנוש כי תזכרנו". ולפי הדברים האלו אני מבאר קללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהב את השם. כמו שאמרו חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מפיר את מי שאמר והיה העולם:

שמות כ': ט"ו-י"ט

(טו) וכל־העם־ראים את־הקול־ת ואת־הלפידים ואת־קול־השׁפָּר ואת־ההר עשׂן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק: (טז) ויאמרו אל־משה דבר־אתה עמנו ונשמעה ואל־ידבר עמנו אלקים פן־נמות: (יז) ויאמר משה אל־העם אל־תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים ובעבור תהיה יראתו על־פניכם לבלתי תחטאו: (יח) ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל־הערפל אשר־שם האלקים: (יט) ויאמר ה' אל־משה כה תאמר אל־בני ישראל אתם ראיתם כי מן־השמים דברתי עמכם:

Rashi on Exodus 20:17

(17) signifies, in order to exalt you in the world (Mekhilta) — that you may obtain a great name amongst the nations because He has revealed Himself to you in His Glory.

(18) has the sense of exalting and greatness, of similar meaning and root to, (Isaiah 62:10) "Lift up an ensign (נסי); (Isaiah 49:22) "I will lift up my standard (נסי); (Isaiah 30:17) "as an ensign (נסי) on a hill" — and an ensign is called נס because it is something raised on high.

רש"י על שמות כ': י"ז

(יז) לבעבור נסות אתכם. לגידל אתכם בעולם, שיצא לכם שם באמות שהוא בכבודו נגלה עליכם:

(יח) נסות. לשון הרמה וגדלה, כמו הרימו נס (ישעיהו ס"ב), ארים נסי (שם מ"ט), כנס על הגבעה (שם ל') — שהוא זקוף:

(יט) ובעבור תהיה יראתו. על ידי שראיתם אותו

(19) AND THAT HIS FEAR MAY BE [BEFORE YOUR FACES] — Through the fact that you see that He is feared and dreaded you will know that there is none beside Him and you will therefore fear Him and not sin.

יִרְאוּ וּמֵאֲפָיִם, תִּדְעוּ כִּי אֵין זִוְלָתוֹ וְתִירָאוּ מִפְּנֵיו:

פירוש כלי יקר על שמות כ:יז

ויאמר משה אל העם אל תיראו. מן השמיעה בקול ה' כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם אמר כי טוב לכם לקבל הדברות מתוך הראיה והשמיעה כאחד כי מכל אחד בפני עצמו יצא תכלית מיוחד, כי על השמיעה נתן טעם לבעבור נסות אתכם בא האלהים. ונסות לשון הרמת דגל נס כי רצה ה' להגביה אתכם ביתר שאת על כל העמים ע"כ הוא רוצה שתשמעו בקולו כי לא נשמע כזה בשום אומה שתוכל להתפאר בזה ששמעו קול אלהים וחיו כמ"ש (דברים ה.כג) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמונו ויחי. ומכאן ראה בריאה טובה ששמיעת קול אלהים הוא לישראל הרמת דגל נס על כל אומה ולשון. ועל ראיית האותיות לפניכם באויר נתן טעם ב' ואמר בעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. כי התורה נקראת יראת ה' טהורה וציוור זה רצה ה' שיהיה על פניכם תמיד כדי שלעולם יהיה נראה לכם כאילו התורה כתובה לפניכם כדי שלא תבואו לידי חטא לעולם כי לא תשכח מפיכם ע"י שישארו ציורי רושם אותיות אלו נגד פניכם תמיד וזה פירוש יקר מאוד.

פירוש אור החיים על שמות כ:יז

אל תיראו

כי לבעבור פירוש שידבר עמכם עוד .

וגו' וכבר עשה ה' מחשבתו הטובה ועשה אתכם נס שהם מובדלים לטובה כי פסקה זוהמתם באמצעות דבר האלהים וגם טעם ב

בעבור תהיה

וגו' פירוש כי בעקירת הזוהמא מהם הנה קנתה היראה שהיא שכונתו יתברך מקום להיות בתמידות על פניהם כי צלם אלהי אשר יצר ה' את האדם בצלמו חזר לקדמותו, והרווחת ב' דברים אלו הוא לבלתי תחטאו כי כל מי שיש לו בושת פנים שהיא יראתו האמורה לא במהרה הוא חוטא

Rav S.R. Hirsch, *Horeb, Yirah*, par. 48, page 24:

"...open your minds to the greatness of your God, advance with your fathers to Sinai, and just as they beheld there God's greatness, majesty and omnipotence, beheld how He, and He alone, is in everything, in the greatest as in the smallest, and the whole universe is enclosed in His greatness, so do you everywhere stand at Sinai, let God everywhere reveal Himself to you, in everything great and small. Seek Him everywhere. Everything which has been, which is, which will be — above all, everything which has happened and will happen to you — refer everywhere and always to God, and think of it as being only from God. So will every creature, even the smallest; every change, even the slightest; every fleeting moment; recall 'God' to you. The omnipotent, holy God will be everywhere present to you in His all-embracing greatness, so that you may be servants to Him and not sin. Show that you are the descendants of those who beheld the greatness of God in Egypt, at the Red Sea, at Sinai."

